

УДК 331.5

Горбань С.Ф.¹

Пустовіт Ю.А.²

¹ канд. техн. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. МТЕ-217 НУ «Запорізька політехніка»

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Як відомо, на сучасному етапі розвитку економіки, найголовнішими ресурсами виступають не земельні, і навіть не грошові, а людські. Саме від людини, її вмінь, навичок та здатності вдало їх використовувати, залежить успіх окремих підприємств і країни в цілому. Загалом, усі суспільні відносини, щодо купівлі та продажу такого роду послуг, називають ринком праці. Найголовнішими чинниками його формування виступають попит і пропозиція, тобто необхідність та наявність потрібної робочої сили; вартість праці; конкурентне середовище; трудова мобільність тощо.

Класична модель ринку праці передбачає неможливість тривалого безробіття, через оперативне збалансування рівнів попиту та пропозиції праці гнучкістю заробітної плати. Але таку концепцію недоречно використовувати до України зараз.

У провідних країнах світу, таких як Японія, Південна Корея, Китай, найголовнішою проблемою для працівників постає роботизація, через високу вартість обслуговування виробництва, що призводить до масових страйків та протестів. Що ж до нашої країни, то така проблема, наразі, їй не загрожує, хоча існують інші негативні тенденції.

Перші перепони спіткають абітурієнтів, які не можуть обрати майбутню спеціальність, через невпевненість у її затребуваності після закінчення навчального закладу. У свою чергу держава намагається скоригувати цю ситуацію, збільшивши кількість державного замовлення на необхідні спеціальності (в основному технічні; пов'язані з викладацькою, будівельною, енергетичною, транспортною діяльністю, комп'ютерними технологіями тощо), та відповідно, зменшивши на «занадто популярні». Також дана проблема пов'язана і з можливим занепадом у майбутньому деяких ремесл (переважно тих, які можна буде автоматизувати: бухгалтери, касири, секретарі, листоноші, водії тощо).

Хоч за даними Державної служби статистики України безробітних стає менше, проте це пояснюється не покращенням стану ринку праці, а зменшенням кількості саме зареєстрованих заявок. Головною причиною є надання неконкурентних вакансій з зарплатою, нижчою за середню по ринку.

Також, все більше потреб у роботі задовольняється через Інтернет та рекрутингові компанії. Зараз без роботи залишаються, за офіційними даними, 1,6 млн. осіб; шукають вільне місце приблизно 300 тис., перебувають у сфері неформальної зайнятості 3,5 млн. На таку ситуацію впливає відсутність розуміння працівників необхідності працювати легально та платити податки. Це, у свою чергу, накладає свій відбиток на систему соціального захисту, Пенсійних фонд та загалом на всі сфери життя суспільства.

За даними Міністерства фінансів в Україні, середня заробітна плата складає 10200 грн, хоча тут не врахована її нерівність у різних галузях. Так, представники медичної сфери отримують приблизно 6500 грн, а фінансової, авіа галузі- 26000-28000 грн. Це відображається на відставанні певних сфер життя, що формує вплив настроїв українців. Відомо, що допомога по безробіттю не може перевищувати 7700 грн. Усі наведені фактори призводять до нестачі представників звичайних виробничих професій, наприклад вантажників, водіїв, фахівців з прибирання, які не бачать сенсу працювати за низьку оплату праці, якої не вистачає на задоволення базових людських потреб.

Економісти та політологи пророкують загострення такої ситуації з часом. Навіть підвищення мінімального окладу, яке сплановане на найближчі 3 роки (2020р. – 4700 грн., 2021р. – 5000 грн., 2022р. – 5200 грн.), є недостатнім для зацікавлення людей у роботі в межах Батьківщини. Саме через це і буде поліпшуватися ситуація за даними Державної служби зайнятості, проте на практиці відбуватиметься або повернення людей у села, в кращому разі, або виїзд за кордон.

Трудова міграція – незмінна ситуація по всьому світу, але зняття певних обмежень у пересуванні через кордони дозволить компенсувати нестачу у власних робітниках. Для поліпшення українського становища необхідне економічне зростання, надання впевненості та стабільності населенню у майбутньому, фінансовій незалежності, зацікавлення розвитку власної країни, державна допомога у започаткуванні та розвитку власного малого та середнього бізнесу, підвищення заробітної плати, особливо фахівцям простих виробничих професій. Але цей шлях буде досить складним, адже навіть за даними Всесвітнього банку, для того, щоб Україні наздогнати, приміром, Польщу, при нинішніх темпах економічного зростання, знадобиться щонайменше 50 років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Воскобойник В. Тенденции рынка труда в Украине. URL: https://youtu.be/V_rVKQNCyww (дата звернення 11.03.2020).
2. Самые востребованные профессии в Украине: на кого учиться, чтобы иметь работу. URL: <https://youtu.be/JTVE9t0x-D0> (дата звернення 05.04.2020)

3. Кадровый дефицит: каких специалистов не хватает в Украине. URL: <http://m.dengi.ua/career/308388-Kadrovuj-deficit--Kakih-specialistov-ne-hvataet-v-Ukraine> (дата звернення 5.04.2020)

4. Економіка праці та соціально-трудова відносини : підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. А. М. Колота. К.:КНЕУ. 2009. С. 360.

5. Костенко М. А. Соціалізація ринку праці в новій економіці. Збірка наукових праць. К., ЦУЛ. 2014. 160 с.